

Referanser: KM 11/26

Arkivsak: 26/00414-1

Saksdokumenter:

Høringsnotat - regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke m.m.

Høring – regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke m.m.

Sammendrag

Kirkemøtet 2026 vedtok i sak KM 11/26 *Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket* å be Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Det ga også Kirkerådet føringer for utformingen av reglene.

Parallelt med behandlingen av prinsipp-saken i Kirkemøtet har sekretariatet arbeidet med et forslag til konkrete regler. I denne saken legges det frem et høringsnotat med forslag til *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke*, med forslag om at saken sendes på høring. Høringsperioden vil da være fra ca. 1. juni 2026 til 25. september 2026.

I saken foreslås det også å sende forslag på høring om å fjerne klageadgangen ved krav om innsyn, og klageadgangen ved oppsigelse, suspensjon og avskjed som følger av personalreglementet for Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Kirkerådet sender høringsnotatet på høring.

Saksorientering

Kirkemøtet 2026 behandlet sak KM 11/26 om *Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket*. I denne saken traff Kirkemøtet følgende vedtak:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Reglene skal blant annet inneholde bestemmelser om
  - a. formålsbestemmelse og overordnede prinsipper
  - b. regler om habilitet
  - c. taushetsplikt
  - d. krav til saksforberedelse og vedtak
    - i. veiledningsplikt
    - ii. krav til forsvarlig utredning
    - iii. krav til skriftlighet
    - iv. krav til begrunnelse
  - e. klagesaksbehandling
  - f. krav til journalføring og dokumentasjon
  - g. hovedregel om innsyn og åpenhet
  - h. unntak fra innsynsrett
  - i. delegering av oppgaver mellom kirkelige organer
  - j. gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)
2. Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere om reglene om offentlige organer i arkivlova fortsatt bør videreføres som internt regelverk i Den norske kirke.

Saken her følger opp det første vedtaks punktet. I saksorienteringen til Kirkemøtet viste Kirkerådet på side 22 til at

På grunn av Kirkerådets saksbehandlingskapasitet, legges det opp til å prioritere arbeidet med å fastsette regler som erstatter forvaltningsloven og offentleglova, slik at denne saken i hovedsak avgrenses mot arkivlova.

Kirkerådet foreslår samtidig et vedtaks punkt om at Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere om reglene om offentlige organer i arkivlova fortsatt bør videreføres som internt regelverk i Den norske kirke, slik at dette blir et tema som det må jobbes videre med over tid.

Det innebærer at Kirkerådet vil komme tilbake til spørsmålet om arkivlova i en senere sammenheng.

Om forslaget til nye regler om saksbehandling og åpenhet

Selv om kirkelige organer ikke lenger er offentlige, foregår det saksbehandling i et slik omfang og i så mange kirkelige organer at det er viktig å ha regler og prinsipper for saksbehandling, åpenhet og innsyn som gjelder på tvers av de ulike organene.

Som det er gjort grundig rede for i sak KM 11/26, er det ønskelig å erstatte systemet med henvisning til forvaltningsloven og offentleglova med et nytt regelverk. I tråd med vedtaket i KM 11/26 er det utarbeidet et utkast til et samlet regelverk for saksbehandling, åpenhet og innsyn. Det er lagt vekt på at det nye regelverket skal videreføre de prinsipper og hovedregler som gjelder i dag. Dette er gjort gjennom at de bestemmelsene som er relevante i lovene er tatt inn i forslaget til nye regler. Reglene er omformulert for å passe til kirkelig organisering og begrepsbruk. I mange tilfeller er reglene forenklet ved at nye bestemmelser bygger på hovedregelen i for eksempel forvaltningsloven. Eventuelle spesialregler og unntak er bare tatt med der de er relevante for kirkelige organer. Ved å utelate særlige detaljreguleringer og unntak tilpasset offentlig myndighetsutøvelse blir det nye regelverket betydelig enklere å orientere seg i for de som skal bruke det. Det gjelder både medlemmer og andre som forholde seg til ulike kirkelige organer, og saksbehandlere og rådsmedlemmer som skal følge reglene. Dette vil gi en bedre, mer effektiv og ikke minst pålitelig saksbehandling.

I mange tilfeller er det også brukt de samme formuleringene som i gjeldende regelverk. Dette gir stor grad av gjenkjennelse i flere regler.

I arbeidet med reglene er det tatt hensyn til det digitaliseringsarbeidet som gjøres i Kirken. Det er viktig at reglene er digitaliseringsvennlige. Det innebærer at reglene, både i innhold og utforming må være slik at de ikke er til hinder for digitalisering og mulig automatisering i fremtiden.

Forslag til endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

Når nye regler om saksbehandling og åpenhet avløser forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer, er det nødvendig å gjøre endringer der forvaltningsloven og offentleglova som er vist til i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk. Dette er nærmere beskrevet i høringsnotatet.

Høring

Det er lagt opp til at høringsnotatet sendes på høring etter Kirkerådets maimøte med høringsfrist 25. september 2026.

Høringen sendes til bispedømmerådene, organer i rettssubjektet Den norske kirke og et utvalg menighetsråd og kirkelige fellesråd. Høringen sendes også til Hovedorganisasjonen KA, arbeidstakerorganisasjonene, Norges kirkevergelag, Nettverk for fellesrådsledere, KABB og Råd for personer med funksjonshemming.

Klageadgang på vedtak om oppsigelse, avskjed og suspensjon

Som det er gjort rede for, er hensikten å videreføre de relevante reglene fra offentleglova og forvaltningsloven slik de gjelder i dag, med tilpasninger til de kirkelige organene. Dette ivaretar Kirkemøtets føring om at prinsippene for det offentlige regelverket skal innarbeides i Den norske kirkes regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn. Det omfatter også det som er regulert i personalreglement om regulerer saker om tilsetting, oppsigelse og avskjed mv. i rettssubjektet Den norske kirke.

I dette høringsnotatet er det likevel foreslått sendt på høring to forslag til endringer i de klageordningene som i dag finnes. For det første er det foreslått endringer i reglene for klage på vedtak om oppsigelse, avskjed og suspensjon i personalreglement for Den norske kirke. Hovedbegrunnelsen er at arbeidsmiljølovens materielle og prosessuelle regler ivaretar arbeidstakerens rettsikkerhet gjennom en helhetlig regulering av slike saker. Dagens

sammenblanding av regler fra statlig forvaltning, videreført i personalreglementet, og arbeidsmiljølovens regler skaper et uoversiktlig bilde både for arbeidstakere og arbeidsgivere i det som allerede i utgangpunktet kan være vanskelig saker. Videre er denne type saker ikke egnet for behandling i store kollegiale organer som bispedømmerådet, som oftest vil være klageinstans.

Det er derfor foreslått å sende på høring endringer i personalreglementet som opphever adgangen til å klage på vedtak om oppsigelse, avskjed og suspensjon.

Forslaget er særskilt omtalt i høringsnotatet kapittel 11.2.

Klageadgang ved avslag på krav om innsyn

Også når det gjelder klageordningen for innsynssaker foreslås det en materiell endring.

Klagesaker etter offentleglova kan være svært arbeids- og tidskrevende. Særlig der hvor enkeltopplysninger kan unntas, vil arbeidet med sladding og fremstilling av sladdede dokumenter være krevende. De fleste klagenesom blir behandlet fører ikke frem. Det er ikke effektiv ressursbruk å benytte stor saksbehandlingskapasitet på saker som gir lite tilleggsverdi, hverken for de kirkelige organene eller for enkeltpersoner og medier som krever innsyn.

Det bør være en enhetlig og likeartet organisering av saksbehandling i kirkelige organer uten generelle klageordninger. Fjerning av klageordningen i innsynssaker vil bidra til mer effektiv bruk av ressurser, uten at det i vesentlig grad går ut over de hensynene reglene om åpenhet og innsyn er ment å ivareta.

Det er derfor i høringen ikke foreslått å videreføre dagens regler om klage på vedtak om innsyn.

Forslaget er særskilt omtalt i høringsnotatet kapittel 6.4.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Endring av kirkeordningen og fastsetting av egne regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke har ingen vesentlige direkte økonomiske eller administrative konsekvenser.

De nærmere økonomiske og administrative endringene av forslagene i høringsnotatet er beskrevet i høringsnotatet kapittel 13.